

Valikkursus „Täiendav eesti keel gümnaasiumis“

1. Üldalused

Valikkursus „Täiendav eesti keel gümnaasiumis“ keskendub erinevate tekstiliikide kirjutamise võtetele, lisaks nende keele- ja stiilierinevuste vaatlemisele. Süvendatult keskendutakse arutleva teksti koostamisele.

1.1 Valdkonnapädevus

Keelevaldkonna õppeaine õpetamise eesmärk gümnaasiumis on kujundada õpilastes keelepädevus, mis hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suulises kui ka kirjalikus väljenduses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt. Keelepädevus tähendab oskust eri liiki tekste mõista, luua, analüüsida ja kriitiliselt hinnata. Valikkursus on osa keelepädevuse kujunemisest. Kursus aitab taotleda järgmiseid valdkonnapädevusi:

1) õpilane toimib keeleteadlikult, väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normidele vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses, märkab ja arvestab keeles toimuvaid muutusi;

2) mõistab, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki tekste ning eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;

3) kirjutab eri tüüpi tekste, kasutab tekstiloomes sobivaid ja asjakohaseid alustekste.

1.2 Ainevaldkonna õppeaine arvestuslik maht

35 õppetundi

1.3 Õppeaine kirjeldus

Valikkursusega taotletakse, et õpilane:

- 1) koostab arutlevat teksti, tuginedes teksti keeleliste tunnustele;
- 2) kasutab korrektset kirjakeelt ja järgib õpitud keelereegleid;

VMG õppekava valikaine „Kõne ja väitlus“ gümnaasiumis

3) oskab viidata, tsiteerida, refereerida ning kirjutada alusteksti põhjal.

1.4 Valdkonnaülene lõiming, üldpädevuste arengu toetamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine

Valdkonnaülene lõiming:

Valikkursuse jooksul on lõiminguvõimalusi ka teiste õppeainetega. Tekstide valikul lähtutakse sellest, et tekstid kuuluksid erinevasse valdkonda, esindatud oleksid majandus, kultuur, teadus jne. Alusteksti põhjal uue teksti loomine aitab informatsiooni sünteesida ja eristada olulist infot ebaolulisest. See soodustab ka matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist. Oma argumentide selge sõnastamine ja teaduspõhisus on oluline kõikides reaalainetes. Sotsiaalainete õpet toetab kursus mitmel moel. Ühiskondlike ja inimlike probleemide lahendamine eeldab ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Erinevatel teemadel arutlemine eeldab teadmisi ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest.

Peamiselt toetatakse valikkursusega järgmisi üldpädevusi:

- 1) **Kultuuri- ja väärtuspädevus** – valikkursusel keskendutakse funktsionaalsele kirjaoskusele ja sobivate keelevahendite valikule, seejuures on oluline analüüsida oma keelekasutust ning arvestada suhtluspartneriga. Oluline on, et informatsioon jõuaks üheselt mõistetavalt mõlema osapooleni. Erinevate väärtusküsimuste üle arutledes saab õpilane teadlikumaks ka iseenda väärtushinnangutest.
- 2) **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – valikkursusel on vaatluse all teemad ja tekstid, mis aitavad kujundada teadlikku ja vastutustundlikku kodanikku. Lisaks on ühiskonna demokraatliku arengu puhul oluline, et noored oskaksid argumenteerida ja oma seisukohti tõestada. Üheks väljundiks on ka see, et õpilane tunnetakse end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena.
- 3) **Enesemääratluspädevus** – valikkursuse jooksul peab õpilane kaasõpilaste tagasiside põhjal muutma oma tekste. See aitab saada teadlikumaks omaenese võimest tagasisidet arvesse võtta ning õpetaja tagasiside aitab kindlasti lihtsamalt oma võimeid analüüsida.
- 4) **Õpipädevus** – valikkursuse õppesisu eeldab, et õpilane õpib eristama fakti ja arvamust, hankima eri allikatest teavet, koostama eri liiki tekste ning kujundama ja sõnastama oma arvamust.

- 5) **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane ning digipädevus** – kursusel tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama digivahendeid ning veebipõhiseid õpikeskkondi.
- 6) **Ettevõtlikkuspädevus** – argumenteerimine eeldab õpilastelt probleemide lahenduste otsimist.

Õppekava läbivate teemade käsitlemine:

- 1) **Elukestev õpe ja karjääri kujundamine** – arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks.
- 2) **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – arutleva teksti loomise lähteülesande puhul võetakse arvesse ühiskonnas olulisi probleeme. Selle kaudu taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks.
- 3) **Teabekeskond ja meediakasutus** – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada.
- 4) **Keskkond ja jätkusuutlik areng** – valikkursuses toetatakse neid arengusuundumusi teemakohaste tekstide ning neis tõstatatud probleemide üle arutlemisega.
- 5) **Tehnoloogia ja innovatsioon** – otsitakse informatsiooni, hinnatakse kriitiliselt algallikaid, austatakse intellektuaalomandit.
- 6) **Väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning oskab neid silmas pidada.

1.5 Õppe kavandamine ja korraldamine

Õppe kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üld- ja valdkonnapädevustest, gümnaasiumi lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest;
- 2) toetatakse lõimingut;

VMG õppekava valikaine „Kõne ja väitlus“ gümnaasiumis

3) rakendatakse mitmekesiseid õppemeetodeid;

4) kasutatakse erinevaid õppematerjale, eri tüüpi ja liiki tekste, võttes arvesse ea- ja jõukohasust.

1.6 Hindamine

Hinnatakse kursuse kestel toimuvat tegevust, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, aktiivsust ja panust tegevustesse. Õpilane saab kursuse jooksul igale tööle individuaalset tagasisidet, seda nii suuliselt kui ka kirjalikult. Hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut ja teda innustada ning suunata. Kursuse algul teavitab õpetaja, kuidas on kursus üles ehitatud ning millistel alustel toimub hindamine.

Hinde „arvestatud“ saamiseks peab õpilane:

- 1) esitama etteantud tööd, mis vastavad nõuetele;
- 2) sooritama igas arvestuslikus töös vähemalt 50%;
- 2) osalema aktiivselt tunnitöös.

1.7 Õpikeskkond

Valikkursuse õpe on korraldatud:

- 1) ruumis, kus on võimalik kasutada digivahendeid;
- 2) viisil, kus luuakse üksteist austav ja turvaline keskkond, mis rajaneb heatahtlikkusel ning kus tunnustatakse õpilase pingutusi;
- 3) võimalusel väljaspool klassiruumi, et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme.

2. Õppesisu

2.1 Teemad

Teksti aineestik, materjali kogumine ja süstematiseerimine. Teksti ülesehitus ja sidusus. Lõigu ülesanne (allteema, väide, selgitus, tõestus, järeldus, üldistus). Arutlev kirjutamine. Oma teksti toimetamine.

Õigekirja- ja õigekeelsusküsimuste kordamine (täheortograafia, algustäheortograafia, kokku- ja lahkukirjutamine, kirjavahemärgid, stiilivead). Keeleallikate teadlik kasutamine.

Viitamine, refereerimine, tsiteerimine. Plagiaadi vältimine. Info kriitiline analüüsimine.

Arutlevad tekstid, nende ülesehituse põhimõtted. Arutluse kirjutamine alusteksti põhjal. Kokkuvõtte koostamine.

2.2 Õpitulemused

Valikkursuse lõpus õpilane:

- 1) järgib õpitud keelereegleid, põhjendab oma keelevalikuid;
- 2) toimetab oma teksti, kasutades teadlikult keelehooldeallikaid;
- 3) kaitseb argumenteeritult oma seisukohti;
- 4) väljendab ennast kirjalikus tekstis selgelt ja asjakohaselt;
- 5) hindab eri allikatest leitud info usaldusväärsust;
- 6) viitab, tsiteerib ja refereerib ning kirjutab alusteksti põhjal uusi tekste.